

A k a d e m i c k ý BULLETIN

9/94

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY

Z 23. zasedání Akademické rady AV ČR

Zasedání Akademické rady AV ČR se konalo 10. května 1994 a řídil je předseda AV ČR Rudolf Zahradník.

R. Zahradník v úvodu jednání informoval (bod II), že v dopoledních hodinách dne 10. května byla v Karolinu ustavena Učená společnost České republiky. Dále byly pozitivně zhodnoceny výsledky neformální schůzky členů AR se členy Akademického sněmu, zvolenými III. zasedáním Sněmu, která se konala 9. května.

Návrh zprávy o činnosti AR za období od posledního zasedání Akademického sněmu a návrh rozhodnutí o dalším působení AR, zvolené ustavujícím zasedáním Akademického sněmu dne 24. února 1993, uvedl R. Zahradník (bod III). AR zprávu o činnosti schválila s připomínkami a projednala otázku způsobu svého dalšího působení. Šlo především o posouzení navržených variant a o otázku způsobu potvrzení AR. Tyto otázky budou dořešeny pracovní skupinou ve složení R. Zahradník, H. Illnerová, V. Pačes, A. Sochor, E. Paleček, S. Pantůček, J. Kamarád, M. Šmidák, D. Vaněčková.

Přísemné dokumenty, obsahující návrhy **záasad pro vytváření vědní koncepce AV ČR a zásady cílového uspořádání AV ČR (bod IV)**, podrobně zdůvodnil B. Velický. Zdůraznil především to, že předběžné návrhy akcentují kontinuitu procesu transformace AV ČR, který směřuje k dovršení v novém zákoně. Zároveň poukázal na hlavní problémy a podíly, které byly vyjádřeny v diskusích na Vědecké radě. Obšírná rozprava za účasti členů předsednictva Vědecké rady byla věnována především vyjasňování různých přístupů k dopracování této vědní koncepce a dále konkrétním otázkám, týkajícím se jejího uplatňování. Bylo mj. zdůrazněno, že tato koncepce musí umožňovat variabilitu instituce. Dále bylo doporučeno, aby zejména návrh druhého dokumentu byl přeformulován do podoby námětů tak, aby neprejudikoval nový zákon o Akademii věd.

AR vzala na vědomí předložený návrh s připomínkami a uložila B.

Velickému dopracovat text návrhu na základě připomínek AR a výsledku projednání ve Vědecké radě AV ČR dne 19. 5. 1994 a předložit je IV. zasedání Akademického sněmu.

Předběžný seznam členů Akademického sněmu AV ČR pro funkční období 1994-1998 (bod V) uvedl R. Zahradník. Upozornil na to, že podle dodatečné informace vláda ČR dosud nerozhodla o jmenování členů do Akademického sněmu a předpokládá se tedy, že v seznamu zástupců státních orgánů, který byl předběžně dán k dispozici, dojde ke změnám. Pracoviště AV ČR byla o této skutečnosti informována dopisem ze dne 6. 5. 1994.

Návrh zásad hlavních změn v organizaci a činnosti Grantové agentury AV ČR (bod VI) uvedli E. Paleček a V. Viklický s tím, že jde o souhrn námětů, opírajících se o dosavadní zkušenosti a diskuse v předsednictvu GA AV ČR. Navrhované změny se týkají především profilace interní grantové agentury se zřetellem na podporu vědní politiky AV, typů grantů zavádějících i podporu mladých vědeckých pracovníků a zpřesnění činnosti a organizace řídící struktury GA AV ČR. Tyto změny znamenají i upřesnění platných dokumentů o grantové soutěži v AV ČR. V rozpravě byly vyjasňovány některé otázky týkající se zejména grantů "junior" a způsobu financování grantové činnosti. Je třeba hledat taková řešení, aby do budoucna nebylo financování grantové soutěže podporováno pouze ze státních prostředků. Dále bylo poukázáno na některé nepřesnosti materiálu a bylo dohodnuto, že konečný text návrhu zásad pro jednání Akademického sněmu bude dopracován v pracovní skupině. K informaci byly členům AR současně předloženy statistické údaje o 1. kole grantové soutěže a o citacích prací, vzešlých z tohoto kola. AR pověřila dopracováním návrhu zásad hlavních změn v organizaci a činnosti Grantové agentury AV ČR pro IV. zasedání Akademického sněmu ve smyslu diskuse pracovní skupiny ve složení: E. Paleček (svolavatel), V. Viklický, K. Jungwirth, B. Velický, J. Syka a K. Setínek.

Návrh na zrušení Patentových a servisních služeb AV ČR jako servisního pracoviště AV ČR (bod VII) uvedl M. Šolc s tím, že návrh vychází z analýzy rozsahu činnosti tohoto pracoviště po odchodu licenčního oddělení. AR vyslovila souhlas s tím, aby v rámci bodu "Závěrečný účet AV ČR za rok 1993 a další aktuální ekonomické a organizační otázky" byl IV. zasedání Akademického sněmu předložen návrh na zrušení servisního pracoviště Patentové a licenční služby AV ČR k 30. 6. 1994, a uložila L. Kopřivovi zahájit přípravu k začlenění jeho pracovníků do struktury Kanceláře AV ČR.

O průběhu výběrového řízení na obsazení funkcí ředitelů pracovišť AV ČR a výsledcích jednání konkursních komisí a vědeckých rad pracovišť (bod VIII) podrobně informovali K. Jungwirth, H. Illnerová a V. Herold. Jmenování proběhlo na základě tajné volby, při níž s výjimkou dvou všichni navrhovaní kandidáti získali plný počet platných hlasů. AR uvolnila ve smyslu čl. 19 písm. e) Stanov AV ČR z důvodu ukončení čtyřletého funkčního období:

Prof. RNDr. Karla Martinka, DrSc., z funkce ředitele Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR s účinností ke dni 31. 5. 1994,

RNDr. Viktora Trkala, CSc., z funkce ředitele Ústavu radiotechniky a elektroniky AV ČR na vlastní žádost ke dni 13. 6. 1994 a

Prof. PhDr. Františka Daneše, DrSc., z funkce ředitele Ústavu pro jazyk český AV ČR ke dni 31. 5. 1994, a vyslovila jim poděkování za vykonanou práci. Dále zrušila pověření **PhDr. Petra Charváta, CSc.** vedením Orientálního ústavu AV ČR s účinností k 14. 5. 1994.

Snímek z ustavujícího zasedání Učené společnosti České republiky ve Vlasteneckém sále Karolina. Zleva prof. O. Wichterle, ministr Ing. I. Pilip, prof. J. Koutecký, prof. K. Malý a prof. R. Zahradník

Foto J. Plechatý

AR na základě návrhů vědeckých rad příslušných pracovišť jmenovala pro vědní oblast I.:

RNDr. Ladislava Sehnala, DrSc., do funkce ředitele Astronomického ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Prof. RNDr. Jaroslava Kurzweila, DrSc., do funkce ředitele Matematického ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na dva roky,

RNDr. Josefa Štekla, CSc., do funkce ředitele Ústavu fyziky atmosféry AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Doc. Ing. Pavla Šunku, CSc., do funkce ředitele Ústavu fyziky plazmatu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Doc. Ing. Petra Konečného, CSc., do funkce ředitele Ústavu geoniky AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Ing. Rostislava Macha, CSc., do funkce ředitele Ústavu jaderné fyziky AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Ing. Václava Eliáše, CSc., do funkce ředitele Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Ing. Jana Šimšu, CSc., do funkce ředitele Ústavu radiotechniky a elektroniky AV ČR s účinností od 14. 6. 1994 na čtyři roky,

Prof. Ing. Miroše Pirnera, DrSc., do funkce ředitele Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Doc. Ing. Vladimíra Kučeru, DrSc., do funkce ředitele Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

pro vědní oblast II.:

RNDr. Milana Bezdečka, CSc., do funkce ředitele Biofyzikálního ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Prof. MUDr. Bohuslava Oštádalová, DrSc., do funkce ředitele Fyzikologického ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

RNDr. Danu Wagnerovou, CSc., do funkce ředitelky Ústavu anorganické chemie AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na dva roky,

RNDr. Jiřího Velemínského, DrSc., do funkce ředitele Ústavu experimentální botaniky AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Prof. Ing. Pavla Kratochvílová, DrSc., do funkce ředitele Ústavu makromolekulární chemie AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

RNDr. Antonína Holého, DrSc., do funkce ředitele Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

pro vědní oblast III.:

PhDr. Jaroslava Tejrala, DrSc., do funkce ředitele Archeologického ústavu AV ČR v Brně s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Doc. PhDr. Františka Šmahelová, DrSc., do funkce ředitele Historického ústavu AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

PhDr. Josefa Kolmašová, DrSc., do funkce ředitele Orientálního ústavu AV ČR s účinností od 15. 5. 1994 na čtyři roky,

PhDr. Stanislava Broučková, CSc., do funkce ředitele Ústavu pro etnografii a folkloristiku AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

Doc. PhDr. Ivana Poledňáková, DrSc., do funkce ředitele Ústavu pro hudební vědu AV ČR s účinností od 1. 8. 1994 na čtyři roky,

Doc. PhDr. Jiřího Krause, DrSc., do funkce ředitele Ústavu pro jazyk český AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

PhDr. Jana Bažantová, CSc., do funkce ředitele Ústavu pro klasická studia AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky,

PhDr. Viléma Prečanová, CSc., do funkce ředitele Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR s účinností od 1. 6. 1994 na čtyři roky.

AR vzala dále na vědomí, že v důsledku návrhu na zrušení servisního pracoviště Patentové a licenční služby (k 30. 6. 1994) a předpokládaného začlenění pracoviště do struktury Kanceláře AV ČR bude využito výsledků výběrového řízení pro obsazení funkce vedoucího tohoto pracoviště v rámci KAV. AR vzala také na vědomí, že vědecká rada Ústavu státu a práva AV ČR neakceptovala návrh výběrové komise na obsazení funkce ředitele tohoto pracoviště, uložila V. Heroldovou ve spolupráci s L. Kopřivou zajistit vypsání nového výběrového řízení na obsazení funkce ředitele Ústavu státu a práva AV ČR, a po konzultaci s vědeckou radou Ústavu státu a práva AV ČR předložit AR návrh na jmenování nové konkurenční komise. Ve smyslu čl. 52 Stanov Akademie věd povídaje vedenímu Ústavu státu a práva AV ČR **Prof. JUDr. PhDr. Viktoru Knappa, DrSc.**, s účinností od 1. 6. 1994 do doby jmenování nového ředitele.

Návrh na začlenění Ústavu T. G. Masaryka do svazku AV ČR (bod IX), obsahující genezi vývoje a výsledky dosavadního jednání s představiteli ústavu i s představiteli vrcholných státních orgánů, uvedl V. Herold. V diskuzi byla vyjádřena podpora začlenění tohoto významného pracoviště do soustavy pracovišť AV ČR za předpokladu trvalého poskytnutí finančního krytí jeho činnosti (nejen na rok 1995, ale i v dalších letech). Tento požadavek bude uplatňován při tvorbě rozpočtu Akademie. AR vyslovila předběžný souhlas s návrhem na začlenění

Ústavu T.G. Masaryka jako samostatného pracoviště do soustavy pracovišť AV ČR s účinností od 1. 1. 1995. Dále uložila V. Petrusovou a V. Heroldovou jednat o zabezpečení trvalého převodu příslušných finančních prostředků na činnost tohoto pracoviště do kapitoly rozpočtu AV ČR. V. Heroldovou dále uložila předložit zasedání AR v září kompletní návrh řešení.

Návrh pracovišť AV ČR na vytvoření Vědeckého parku AV ČR formou zájmového sdružení (bod X) uvedli v zastoupení V. Petrusové M. Mareš a K. Klusáček (ÚCHP), kteří mj. poukázali na to, že v návaznosti na minulé jednání AR a výsledky dosavadní činnosti Technologického inovačního centra při ÚCHP AV ČR byla vyjasňována organizační forma vytvoření technologického parku buď jako nového servisního pracoviště AV ČR, nebo formou zájmového sdružení pracovišť AV ČR ve smyslu § 20 písm. f) a následujících občanského zákoníku. Druhá alternativa se s ohledem na charakter pracoviště a způsob jeho činnosti jeví jako výhodnější, a proto se doporučuje vytvořit tento park jako zájmové sdružení pracovišť na dobu určitou (tj. do 31. 12. 1995), které by bylo registrováno u příslušného obecního úřadu. Prozatím vyjádřilo souhlas se sdružením 8 vědeckých pracovišť AV ČR z I. a II. vědní oblasti. Zájmové sdružení je koncipováno jako otevřený právní subjekt umožňující vstup dalších pracovišť podle jejich zájmu. K předloženému návrhu zakladatelské smlouvy a stanov sdružení se předpokládá ještě diskuse na společné schůzce zainteresovaných pracovišť. Rozprava k předloženým dokumentům se týkala především způsobu sdružení prostředků ústavů na tuto činnost včetně účasti podnikatelských kruhů. Bylo zdůrazněno, že je adekvátní poskytnout účelově prostředky pouze pro rok 1994. V pozdějším období musí již sdružení prokázat svou životaschopnost. Dále byla dohodnuta změna navrhovaného názvu sdružení na "Technologický park AV ČR" namísto "Vědecký park AV ČR". Byly doporučeny některé formulační úpravy v návrhu zakladatelské smlouvy a stanov. Rovněž bylo doporučeno, aby o podporu při vytváření technologických parků byl požádán minister hospodářství ČR.

AR vzala na vědomí předloženou důvodovou zprávu s připomínkami a vyslovila souhlas se záměrem obsaženým v zakladatelské smlouvě o vytvoření Technologického parku Akademie věd ČR - zájmového sdružení Mikrobiologického ústavu AV ČR, Ústavu experimentální botaniky AV ČR, Ústavu fyzikální chemie JH AV ČR, Ústavu fyziky plazmatu AV ČR, Ústavu chemických procesů AV ČR, Ústavu přístrojové techniky AV ČR, Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR a Ústavu termomechaniky AV ČR a stanovách tohoto sdružení s tím, že tyto dokumenty budou ještě projednány a upřesněny na schůzce zainteresovaných pracovišť. Dále uložila V. Petrusovou a K. Klusáčkovi urychleně vést další jednání se zainteresovanými pracovišti ve věci vytvoření Technologického parku AV ČR jako zájmového sdružení pracovišť a výsledek předložit AR, kromě toho vést předběžná jednání s Ministerstvem zahraničních věcí ČR ohledně zařazení Technologického parku AV ČR do regionálního projektu UNIDO.

AR kromě toho uložila V. Petrusovou, aby účelově rezervoval finanční zdroje v roce 1994 pro zahájení činnosti Technologického parku a po předpokládaném zápisu do registru sdružení u příslušného Obvodního úřadu průběžně sledovat jeho činnost. Konečně uložila R. Zahradníkovi (kontrolnímu odboru KAV) po vytvoření zájmového sdružení provést k 31. 3. 1995 kontrolu činnosti a hospodaření Technologického parku AV ČR a zprávu o výsledku kontroly předložit AR do 31. 5. 1995.

AR schválila dohodu o vědecké spolupráci mezi AV ČR a Indickou národní akademii věd (bod XI), podepsanou 26. ledna 1994, a uložila J. Niederlovi informovat příslušné vědní oblasti a pracoviště AV ČR o uzavřené dohodě a zajistit její plnění.

Písemný návrh, který obsahoval zprávu o transformačních opatřeních ve struktuře a organizaci Kanceláře AV ČR za minulé období, návrh dalšího postupu v roce 1994, návrh organizačního rádu Kanceláře a návrh na stanovení počtu jejích pracovníků, uvedl L. Kopřiva (bod XII). V rozpravě byla doporučena úprava termínu posouzení navrženého způsobu koordinace činností sekretariátů vědních oblastí. Dále bylo konstatováno, že v souvislosti s připravovanou reorganizací Střediska služeb nebude prozatím do provozního odboru převážen referát správy majetku. V souvislosti s potřebou plného využití a rozšířením zasedacích prostor v budově na Národní třídě bylo doporučeno, aby v rámci Kanceláře AV ČR byl výhledově vytvořen i úsek servisních služeb tak, aby tato budova mohla v ještě větší míře sloužit jako skutečný Dům vědců.

AR schválila s účinností k 11. 5. 1994 Organizační rád Kanceláře AV ČR podle předloženého návrhu s připomínkou týkající se zabezpečování agendy majetku a stanovila maximální počet pracovníků KAV ČR pro rok 1994. Dále uložila L. Kopřivovi zajistit v součinnosti s příslušnými členy AR úkoly podle předložené zprávy a připravit pro členy AR průběžnou zprávu o výsledcích jednání o architektonickém řešení a dalším využití budovy na Národní třídě.

F. Novák podroběn informoval o provedených opatřeních směřujících

cích k účinnému zajišťování **právních služeb pro funkcionáře Akademie věd a pracoviště AV ČR** (bod XIII). AR schválila zásady zajišťování právní služby pro potřeby AV ČR podle předloženého návrhu a uložila F. Novákovi, aby k této problematice publikoval informativní článek v Akademickém bulletinu AV ČR.

AR schválila na návrh J. Syky toto **složení Českého komitétu pro čistou a užitou fyziku** (bod XIV/1): Doc. RNDr. V. Čapek, DrSc. (FZÚ), Ing. J. Dobeš, CSc. (ÚJF), Doc. RNDr. P. Dub, CSc. (VUT, Brno), RNDr. D. Dvořák (Ostravská univerzita), RNDr. J. Fischer, DrSc. (FZÚ), Doc. RNDr. J. Humlíček, CSc. (Přírodovědecká fakulta MU, Brno), RNDr. M. Miler, DrSc. (ÚRE), Prof. RNDr. Ing. J. Pospíšil, DrSc. (Přírodovědná fakulta UP, Olomouc), RNDr. K. Rohlena, CSc. (FZÚ), Doc. Ing. V. Sochor, DrSc. (FJFI ČVUT), Ing. Z. Šroubek, DrSc. (ÚRE), RNDr. I. Tomáš, CSc. (FZÚ), Doc. RNDr. J. Vlček, CSc. (Západočeská univerzita, Plzeň).

AR schválila na návrh J. Syky toto **složení Českého komitétu pro automatizaci** (bod XIV/2): Doc. Ing. J. Bayer, CSc. (FEL ČVUT), Doc. Ing. V. Bobál, CSc. (FT VUT, Zlín), Ing. J. Bouček (VU zemědělské techniky, Praha), Ing. P. Kozák, CSc. (ÚTIA), Doc. Ing. V. Kučera, DrSc. (ÚTIA), Ing. R. Kulhavý, CSc. (ÚTIA), Prof. Ing. P. Nevřiva, CSc. (EF VŠB, Ostrava), Prof. Ing. J. Štecha, CSc. (FEL ČVUT), Prof. Ing. P. Vavřín, DrSc. (EF VUT, Brno), Doc. Ing. P. Žampa, CSc. (FAV ZČU, Plzeň).

Návrh na převzetí záštity AV ČR nad 9. kongresem FESPP (Federation of European Societies of Plant Physiology), který se koná ve dnech 3.-8.7.1994 v Brně (bod XIV/3) uvedl J. Niederle. V diskusi bylo poukázáno na to, že předložený materiál neobsahuje konkrétnější zdůvodnění odborné stránky připravovaného kongresu. Bylo proto dohodnuto, že o vyjádření k této otázce bude požádán ředitel Ústavu experimentální botaniky. AR vyslovila souhlas s převzetím záštity na tímto kongresem za předpokladu pozitivního stanoviska ředitele ÚEB.

Na základě písemné informace H. Illnerová shrnula dosavadní výsledky jednání zástupců české kardiologie s představiteli pracovišť a následně s vedením AV ČR o záměru vybudovat architektonický celek v areálu v Praze - Krči (bod XIV/4), zahrnující ústavy základního výzkumu a špičkové zdravotní zařízení s ambulantní a lůžkovou částí, které bude vyvíjet i výzkumné a pedagogické aktivity. Tento záměr je podpořen i tím, že celá kapacita ČR v kardiochirurgii je malá. V diskusi byla vyjádřena podpora tomuto záměru. Byly však vyjasňovány některé problémy praktického řešení, které by měly být předmětem připravované smlouvy.

AR vyslovila souhlas se záměrem vybudovat špičkové specializované zdravotnické zařízení v areálu biologicko-lékařských ústavů AV ČR v Praze a pověřila M. Mareše (v zastoupení V. Petrusé) dalším jednáním a přípravou návrhu smlouvy.

Písemné návrhy smluv o sdružení mezi MBÚ AV ČR a Přírodovědeckou fakultou UK a mezi MBÚ a Fakultou potravinářské technologie VŠCHT, předložené ředitelem MBÚ AV ČR po projednání ve vědecké radě ústavu, uvedla H. Illnerová (bod XIV/5). Mj. zdůraznila, že jde o legalizaci a další rozvinutí dosavadní dobré spolupráce.

AR vyslovila souhlas se smlouvou o sdružení mezi MBÚ a Přírodovědeckou fakultou UK o vytvoření Společné laboratoře analýzy přírodních látek a také se smlouvou o sdružení mezi MBÚ a Fakultou potravinářské technologie VŠCHT v Praze o vytvoření Společné laboratoře enzymologie.

CSc., prof. RNDr. Martin Hampl, DrSc., prof. PhDr. Ladislav Hejdánek, MUDr. Miroslav Holub, DrSc., prof. RNDr. Jiří Hořejš, CSc., prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., RNDr. Helena Illnerová, DrSc., prof. PhDr. Josef Jařab, CSc., prof. MUDr. Ctirad John, DrSc., prof. MUDr. Josef Koutecký, DrSc., prof. Ing. Pavel Kratochvíl, DrSc., prof. PhDr. Jan Křen, DrSc., prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc., prof. MUDr. Zdeněk Lojda, DrSc., prof. PhDr. Ivo Možný, CSc., doc. PhDr. Jiří Musil, CSc., prof. MUDr. Oldřich Nečas, DrSc., doc. RNDr. Václav Pačes, DrSc., prof. RNDr. Emil Paleček, DrSc., prof. PhDr. Josef Petráň, CSc., prof. MUDr. Vratislav Schreiber, DrSc., RNDr. Jan Svoboda, DrSc., RNDr. Ivan Šetlík, DrSc., doc. RNDr. Zdeněk Šroubek, DrSc., prof. JUDr. Valentín Urfus, DrSc., RNDr. Jiří Velemínský, DrSc., prof. MUDr. Vladimír Vonka, DrSc., RNDr. František Vyskočil, DrSc., prof. Dr. Ing. Otto Wichterle, DrSc., prof. Ing. Rudolf Zahradník, DrSc., RNDr. Jan Závada, DrSc., prof. RNDr. Alexander Zenšek, DrSc.

Deklarace

Učené společnosti České republiky

Podobně jako v jiných evropských zemích v 17. a 18. století, vznikla i u nás z potřeby volné výměny názorů mezi vzdělanci různých oborů roku 1775 Soukromá učená společnost. Přetvořením této společnosti byla ustavena Královská česká společnost nauk. Ta pak roku 1952 se vznikem ČSAV zmizela; ve stejné době zanikla i možnost svobodné výměny názorů.

S obnovením svobody ve veřejném životě se otevřel nový prostor pro komunikaci mezi různými obory. Ukazuje se, že pro mezioborovou spolupráci a pro jednání o obecných otázkách vědy jako součásti národní kultury je nezbytný i pracovní styk mezi čelnými představiteli vědeckých oborů. Z podnětu profesora Otto Wichterleho se pod vedením předsedy Akademie věd České republiky profesora Rudolfa Zahradníka začala utvářet skupina vědců, která se pravidelně setkávala, rozebírala problémy vědecké i otázky s vědou související; tak vznikla Nadace pro obnovení Učené společnosti České republiky. Po dvou letech existence se ukázalo, že takové fórum je životné a může přispívat duchovnímu dění v naší zemi.

Proto jsme se rozhodli ustavit Učenou společnost České republiky. Jsme přesvědčeni, že věda zlepšuje a obohacuje život a jako neustávající tvůrčí proces, řízený touhou po poznání, racionalitou a kritičností, představuje cennou univerzální složku lidské existence, směřující k hlubšímu poznání světa a k využití poznatků pro dobro člověka. Žádná kulturní společnost novověku se ještě nikdy neocitla v situaci, kdy by nepotřebovala výsledky a metody vědy, styl akademického myšlení. Zúžením vědy by utrpěla nejen technologie, průmysl, ekonomika, ale i veškerá kultura.

Cílem Učené společnosti České republiky je podněcovat svobodné pěstování vědy, budit touhu po poznání a radost z něho, šířit vědecké poznatky ve veřejnosti, podporovat zvyšování úrovně vzdělanosti a tvůrčího, racionalního a lidský odpovědného klimatu v České republice. Budeme pěstovat myšlení a jednání překračující hranice jednotlivých oborů. Chceme pomáhat tomu, aby vědecké poznatky přispívaly k účinným a kvalifikovaným pohledům a rozhodnutím v našem veřejném životě. Učené společnosti mají významné postavení ve všech vyspělých zemích.

Členství v Učené společnosti České republiky bude regulováno stanovami jako v podobných společnostech zahraničních. Není spojeno s hmotnými výhodami, je vázáno na otevřenosť, kritičnost i toleranci, především však na výrazný tvůrčí přínos vědě. Členem se může stát i osobnost, která se zcela mimořádně zasloužila o předávání vědeckých hodnot naší společnosti.

V Praze dne 10. května 1994

Založena Učená společnost České republiky

Za účasti ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR Ing. Ivana Pilipa, rektora Univerzity Karlovy prof. JUDr. Karla Malého, DrSc., rektora Českého vysokého učení technického prof. Ing. Stanislava Hanzla, CSc. a ředitelé Národního muzea doc. RNDr. Milana Stloukalová, DrSc., byla 10. května 1994 v historickém Vlasteneckém sále Karolina ustavena 36 českými vědci a pedagogy **Učená společnost České republiky**. Společnost, budovaná na principu občanského sdružení, se hlásí k tradicím Královské české společnosti nauk vzniklé v 18. století a v roce 1952 včleněné do ČSAV. Cílem Učené společnosti ČR je podněcovat svobodné pěstování vědy, budit touhu po poznání, šířit vědecké poznatky ve veřejnosti, podporovat zvyšování úrovně vzdělanosti a přispívat duchovnímu dění v naší zemi. Hlavním kritériem pro členství ve Společnosti bude významná vědecká činnost. Deklaraci Učené společnosti ČR (uváděna v plném znění) podepsali:

prof. RNDr. Jiří Bičák, DrSc., RNDr. Zdeněk Ceplecha, DrSc., doc. RNDr. Petr Čársky, DrSc., Ing. Karel Dušek, DrSc., RNDr. Jiří Grygar,

Centrum pro teoretická studia.

Na otázky Akademického bulletinu odpovídá ředitel CTS, Ivan M. Havel.

Centrum, které řídíte, vzniklo po listopadu 1989 a je od podzimu loňského roku společným pracovištěm Univerzity Karlovy a Filozofického ústavu Akademie věd. Vycházíte ve své práci ze zjištění, že nejméně od poloviny XX. st. si už badatel v jednom vědním oboru nemá co říci s badatelem jiného vědního oboru, protože mají úplně jiný

odborný jazyk, jiné otázky, jiné zájmy. Že dokonce spolu někdy málo komunikují i vědci v jednom vědním oboru. Říkáte, že věda jako snaha pochopit svět kolem nás musí být integrovaná, že opět musí dojít ke komunikaci mezi vědci. Jak vypadá činost vašeho centra v praxi?

Jistě uznáte, že to, o čem mluvíte, nelze docílit nějakým administrativním rozhodnutím. Nejde na to ani vymyslet nějaký mezioborový projekt, tím méně novou, "interdisciplinární disciplínu". Snažíme se to dělat jinak, bez násilí: vytvořit intelektuální centrum, kde těsně vedle sebe pracují badatelé různých oborů, kteří vedle toho, že si každý ponechávají své vlastní zaměření a téma, mají velkou příležitost se běžně stýkat, často spolu hovořit a účastnit se společenských seminářů a debat. V současné době u nás takto pracuje matematik, astronom, historik, biolog, geolog, počítačový teoretik, dva fyzikové, několik filozofů - plus občasní zahraniční hosté z těchto i jiných oborů. Pro činnost Centra je ovšem důležité - a v tom máme štěstí -, že jsou to vesměs lidé zvídaví, kteří se neuzavírají do svých specializací a nevzdávají se hovoru po první větě, které neporozumí. Současně vědí, že kolegové jsou z jiných oborů a že je nutno mluvit jasně a srozumitelně - aniž by se musili nutit do primitivně populárního způsobu mluvy. Do budoucího počítáme, že se k nám budou uchylovat i naši vysokoškolští učitelé na jakési "sabbatikaly", aby se na půl roku nebo na rok vyvázali ze svých pedagogických povinností a věnovali se například sepisování knihy či soustavnějšímu studiu. Něco, co je na západních univerzitách zaběhnuto praxí.

Budou tyto podmínky platit i pro pracovníky Akademie?

To je ovšem zatím otevřená otázka. Dnes k nám kmenově patří jen několik pracovníků Filozofického ústavu; lidé z jiných ústavů Akademie, kteří se účastní naší práce, mají svá pracoviště dálé na svých ústavech a u nás jsou jen na částečný úvazek. Jiná, možná lepší varianta by byla, kdyby někdo byl vždy půl roku u nás a pak se vrátil na pracoviště. Jde totiž o to, aby se lidé vzájemně poznali ve všech situacích. Nestačí svolat interdisciplinární seminář, kde někdo něco přednese, ostatní dají pár otázek a pak se jde domů. Tak nevznikne nová inspirace, nová myšlenka. Po této stránce máme výbornou zkušenosť se schůzemi naší Vědecké rady. Jsou to lidé z různých fakult a z ústavů Akademie, i z dalších institucí, kteří sami nejsou členy Centra. Dvakrát ročně máme společné výjezdní zasedání, vždy prodloužený víkend někde mimo Prahu. Těžitější je ve vědeckých debatách, nikoli v běžných organizačních záležitostech. Ukázalo se, že v uvolněném prostředí atmosféra velice živá a kolegiální, debaty trvají od rána do noci, není třeba nic organizovat, všecko běží samo. Účastníci sem nepřijeli strávit čas, ale něco promyslet, dozvědět se, dotknout se nějakých závažných témat, konfrontovat své pochody.

Ředitel CTS I. M. Havel: Bude-li překonána diverzita vědních oborů a obtížnost jejich vzájemné komunikace, pak nejen že si budeme lépe rozumět mezi sebou, ale nám a našemu vědění bude lépe rozumět každý

Foto J. Plechatý

Taková spolupráce vypadá jako hra, objevování nových neznámých světů. Myslete, že je na obzoru vznik nějaké nové, jednotné vědy? Možná, ale asi by to nebyla věda v dnešním smyslu. O jednotné vědě uvažovali již počátkem století filozofové Vídeňského kroužku a novopozitivisté. Soudili, že takovou vědou by měla být fyzika či dokonce matematika. Je sice pravda, že pro abstraktní matematickou rovnici není důležité, rídí-li se podle ní molekul, planety nebo lidé, nemyslím však, že vše kolem nás lze redukovat na matematické rovnice, aniž by se při tom vytratilo to, co je opravdu podstatné. Je-li něco na obzoru, je to odhalování a hlubší chápání toho, co je v rozdílném vždy společné.

Podílíte se spolu s Matematicko-fyzikální fakultou a Matematickým ústavem této fakulty na známém Transdisciplinárním semináři. Má svoji historii a byl vlastně prvním náznakem dorozumívání mezi vědami u nás. Jak to bylo?

Začátkem 70. let založil profesor Katětov na Matematicko-fyzikální fakultě seminář, který se jmenoval Matematické metody

v psychologii. Byl to zajímavý seminář, protože tam právě začali chodit lidé z různých oborů, matematici, psychologové, filozofové, biologové. Zpravidla deset, patnáct lidí. Před revolucí hrál tento seminář významnou úlohu též tím, že se pohyboval na pomezí zakázaného. Dalo se mluvit otevřeně, bez ideologické kontroly, a mohli tam mluvit všichni, i ti, kteří z různých důvodů nemohli mluvit jinde. Po revoluci se seminář přejmenoval na Transdisciplinární s důrazem na "trans". I hosté našeho centra tam často přednášejí.

Jaký je širší dopad vaší práce?

Pokud máte na mysli dopad pro širokou veřejnost, pak ten je jistě jen nepřímý. (O aplikacích v praxi ani nemluvím, jsme zaměřeni výhradně na teoretické obory.) Naše výzkumné zprávy a publikace mají odborný charakter a naše workshopy jsou rovněž určeny spíše jen pro vědeckou komunitu. Jistě, řada mých kolegů přednáší nejen na univerzitě, ale i pro širší publikum a často přešme do rozličných časopisů, jako je třeba Vesmír. To však dělá či měl by dělat kde kdo. Přesto si myslím, že zkušenosť z našeho Centra dává či dá jak výuce na univerzitě, tak i popularizačním aktivitám další významný rozměr. Bude-li totiž překonána diverzita vědních oborů a obtížnost jejich vzájemné komunikace (nápadná zvláště ve vztahu mezi přírodními a humanitními vědami), pak nejen že si budeme lépe rozumět mezi sebou, ale nám a našemu vědění bude lépe rozumět každý.

-sd-

Radost z archeologie

Tisková konference, kterou uspořádal Archeologický ústav AV ČR v květnu, proběhla v pohodě, která je už při těchto setkáních tradiční. Seznámila novináře s potřebami výzkumu starší doby kamenné, s projektem Chrudimsko, s archeologií když výzkumem Pražského hradu, s využitím geografických informačních systémů v archeologii a s archeologickým výzkumem českých hradů. Byla současně připomenuván 75. výročí vzniku Archeologického ústavu. "Je to jubileum," řekl ředitel ústavu PhDr. P. Sommer, CSc., "které znamená nemálo jak v životě vědecké instituce, tak vědního oboru. Již při letmém pohledu do historie obého zjistíme, že je tomu tak i v případě archeologie a Archeologického ústavu. Disciplina i obor prošly značným vývojem, v rámci kterého poznamenaly podobu a orientaci. Jeden základní rys však zůstal ústavu i oboru: Archeologický ústav se jakožto vědecké pracoviště (novodobě charakterizované jako pracoviště základního výzkumu) zabývá archeologií, tedy historickou disciplínou s cílem poznat co nejvíce souvislosti lidské existence, a to na základě studia specifických archeologických pramenů. Archeologie tedy není úzce zaměřeným oborem, zabývajícím se předměty z oblasti sousedící s královstvím kuriozit, ale je vědou, která stejně jako jiné společenskovědní disciplíny nastoluje rovnováhu ducha v lidském společenství. Jedním z aktuálních úkolů těchto disciplín je navrátit tomuto snažení prestiž, které dnes požívá například ekologie - aby totiž vedle snahy o rovnovážný vztah člověka k přírodě nutně stanula ekologie ducha, tedy kultivovaný vztah člověka k jeho psychice. Na jedně z minulých konferencí zde byla vyslovena téze, že práce archeologů vedla k objevu nových úrovní času spjatých s jednotlivými dějinovými uzly. Je však třeba dodat, že všechny objevy historických disciplín jsou pouze prostředky, které spojuje základní smysl: snaha podat důkaz o kontinuitě a příčinnosti lidské existence. Je to jeden z oných mála relativně pevných bodů, o které lze opřít vysvětlení světa, a které navíc vyvolávají tak životně nutné vazby, jako je vědomí domova či emocionální příslušnosti."

Setkání s archeology bylo jako obvykle plné podnětů, nepostrádalo humor a působilo na přítomné hosty i vlivným prostředím a profesionálním zaujetím spíše vyprávějcích než přednášejících vědců.

Akademický bulletin přeje archeologům výdrž v zápasu o uchování skvělé tradice jejich oboru, radost z nových cest a stále stejné nadšení pro objevy, které bezpochyby za pot z práce i za pot nad křížovkami rozpočtů stojí.

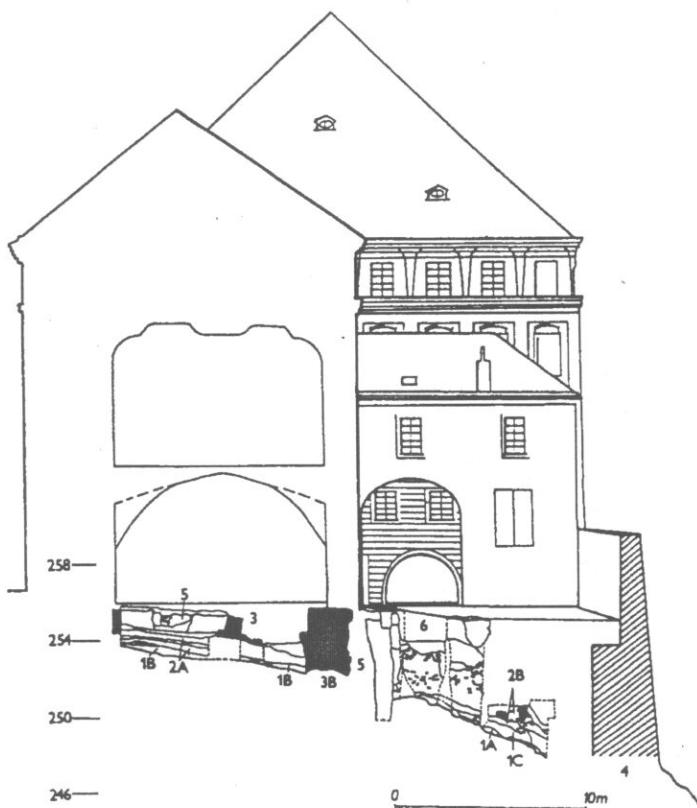
-sd-

Archeologický výzkum Pražský hrad

V současné době je v severní části Pražského hradu dokončena rekonstrukce přízemních prostor bývalých Rudolfových koníren pro nový výstavní sál hradního areálu. V souvislosti s ní probíhal jeden z nejrozsáhlejších archeologických výzkumů této naší prvořadé kulturně historické památky. Započal v r. 1982 a dokončen byl na jaře loňského roku. Prozkoumána byla značná část plochy objektu i přilehlého dvora, kde jsou umístěna rozsáhlá technická zařízení. Před jejich

výstavbou byly v tomto prostoru dochovány historické terény dokumentující průběžně celý tisíciletý vývoj centra českého státu. Předstihovým a záchranným výzkumem byly zachyceny jednotlivé etapy raně středověkého opevnění, včetně dříve neznámého příkopu, který v 9. století, ještě před výstavbou kostela P. Marie, odděloval jádro hradíšť od části západní. Odkryty byly mimořádně dobře dochované pozůstatky dřevěných staveb, poznány další části románské kamenné architektury a sledován byl i celý další vývoj tohoto prostoru završený v 16. stol. Lze jen litovat, že většina těchto situací musela ustoupit technickým požadavkům projektu a jen málo z nich zůstalo zachováno pro příští generace.

Pražský hrad, Severní trakt. Schematizovaný řez sever - jih historickými situacemi dokumentovanými výzkumem 1982 - 1993 na severním svahu ostrožny. Zachycuje unikátní doklady vývoje této části hradního areálu v období 9.-12. století.

1A, 1B - středohradištní sídliště souvrství

1C - baze středohradištního valového opevnění

2A - mladohradištní sídliště souvrství

1B - mladohradištní fortifikace

3A - kvádříkový dům ze sklonku mladohradištního období

3B - kamenná hradba po 1135

4 - parkánová hradba

5 - renesanční konírná

6 - recentní zásahy

Řez budovou a pohled převzaty z pasportu SÚRPMO.

V podmírkách transformace ekonomiky v České republice je připravováno zasedání věnované ekonomice a managementu i několik zasedání spojených jak s transformací průmyslu, tak s problematikou přesunu technologií, překonání technologických bariér současného rozvoje chemického průmyslu.

Rovněž přírodní vědy jsou početně zastoupeny. Prof. Vlado Šimko (N.Y.) připravuje se svými kolegy několik specializovaných lékařských sympozií (např. prevence kardiovaskulárních chorob a nádorových onemocnění, příprava lékařů, organizace a financování zdravotnictví). Prof. Otakar Koldovský z Arizonské univerzity připravuje celodenní zasedání k problematice tradic české a slovenské fyziologie. Nepochybň se bude těšit zájmu velmi rozsáhle obeslaná problematika ekologická, zemědělská a lesnická.

Z oblasti umění je připravováno několik sekcí v oblasti hudby, muzikologie, literatury, výtvarného umění a divadelnictví. Kongres chce dát příležitost i diskusím, kulatým stolům, širším zasedáním mezioborového charakteru a setkáním, která by seznamovala účastníky s aktuálními záměry celospolečenského dosahu v politice, ekonomice, kultuře, vědě i vzdělanosti.

17. kongres Společnosti pro vědy a umění pořádaný společně s Radou českých vědeckých společností se bude konat v prostorách Fakulty strojní ČVUT.

Podrobné informace podá sekretariát kongresu:

Rada vědeckých společností ČR

Národní 3

111 42 Praha 1

tel. 242 40 530, 242 20 384

fax: 242 40 531, 242 20 944

Programový výbor kongresu

Nabídka jazykových kurzů

Katedry jazyků AV ČR ve šk. r. 1994/95

Katedra jazyků AV ČR se sídlem v Praze 1, Národní 3, bude ve šk. r. 1994/95 pořádat pro pracovníky AV ČR jazykové kurzy angličtiny, němčiny, francouzštiny, ruštiny, španělštiny a češtiny. Přihlášku, kterou možno získat na Katedře jazyků AV ČR, si zájemci okopírují, patřičně vyplní, nechají potvrdit a doručí na Katedru jazyků AV ČR, Praha 1, Národní 3. **Uzávěrka přihlášek je 10. 6. 94.**

Přihlášky do všech typů kurzů podávají všichni zájemci, tj. i ti, kteří kurzy navštěvují i v letošním roce a mají zájem ve studiu pokračovat. Podmínkou pro zařazení zájemců, kteří dosud požadovaný kurz nenaštěvovali, je absolvování rozmislovacího testu. Termíny testů jsou uvedeny na přihlášce.

Zájemci si na přihlášce označí termín, ve kterém se k testu závazně dostaví. Zařazení posluchačů do kurzů sdělíme písemně.

Výuka ve šk. r. 1994/95 začíná 12. září 1994.

Jazyková zkouška pro doktorandy

Zkouška se skládá z písemného testu a ústního pohovoru zaměřeného na odborný jazyk.

V angličtině může doktorand absolvovat test na úrovni zkoušky Odborné angličtiny, FCE, CAE či TOEFL, a to dle vlastního výběru a zaměření. Ústní, odborně zaměřený pohovor je však podmínkou.

Angličtina

PET (Cambridge Preliminary English Test) - Účelem tohoto kurzu je zajištění základních jazykových potřeb člověka žijícího v anglicky mluvícím prostředí i jako prostředek mezinárodní komunikace. Je zároveň vhodným předstupněm ke kurzům vyššího typu. Po absolvování kurzu je možno vykonat zkoušku na Britské radě v Praze.

FCE (Cambridge First Certificate in English) - Nejrozšířenější typ zkoušky a zároveň základní oficiální osvědčení o znalosti anglického jazyka, uznávané ve Velké Británii i jinde v Evropě. Zkoušky se konají dvakrát ročně na Britské radě v Praze.

CAE (Cambridge Certificate in Advanced English) - Nový typ zkoušky, který se svou úrovní řadí nad FCE. Pro svou všeobecnost a praktické zaměření je CAE vhodný zejména pro absolventy vysokých škol se zájmem o postgraduální studijní pobyt a stipendia v anglicky mluvících zemích. Zkoušky se rovněž konají na Britské radě.

TOEFL (Test of English as a Foreign Language) - Zkouška požadovaná americkými univerzitami a některými dalšími institucemi jako podmínka pro studium a stipendia všech uchazečů ze zahraničí. Kurz je zaměřen zejména na anglickou gramatiku a nácvik poslechu. Po

17. kongres SVU v Praze

26. - 29. června 1994

Bližší se termín konání 17. kongresu SVU, o kterém jsme psali v 18. čísle Akademického Bulletina závěrem minulého roku.

Účast potvrdilo na 500 aktivních účastníků tuzemských i zahraničních. Kongres je polytematicky zaměřen, přednášky jsou orientovány na řadu vědních oborů.

Početně jsou zastoupeny společenské vědy s tématy v rámci mezinárodních vztahů, české reformace, religionistky. Upozorňujeme např. na připravované panely o Čechách ve světě proslavených: Jana Eskyma Welzla, organizuje prof. Rudolf Krejčí z Aljašské univerzity a prvního Čecha na půdě severní Ameriky Augusta Heřmana, kterou mj. připravuje Dr. Miloslav Rechcigl (Washington D.C.).

ukončení přípravy je možno absolvovat test, který pro ČR administruje Fulbright Commission v Praze.

Odborná němčina (English for Science and Technology) Kurz angličtiny pro pracovníky ve vědě a výzkumu zaměřený na slovní zásobu, gramatické struktury a jazykové dovednosti potřebné pro odbornou komunikaci. Součástí kurzu je i příprava na jazykovou zkoušku požadovanou v rámci doktorandského studia.

Písemný projev - Kurz zaměřený na různé formy odborného písemného projevu (psaní dopisů, referátů, resumé, anotací aj.) a další aspekty písemného vyjadřování.

Konverzace Kurz bez oborové profilace, zaměřený na získání a zdokonalení jazykových znalostí a dovedností v obecné konverzaci.

Intenzívní kurz - Dvoutýdenní intenzivní, tzv. předvýjezdový kurz pro pracovníky AV ČR, jimž byla schválena služební cesta do zahraničí. Kurz se bude konat v červnu 1994 a únoru a v červnu 1995 s výukou Po - Pá 9.00 - 15.00

Němčina

Zertifikat (Zertifikat für Deutsch als Fremdsprache) - Roční kurz pro středně pokročilé a pokročilé jako příprava ke zkoušce, jež představuje základní oficiální osvědčení o znalosti němčiny, uznávané v Německu. Opravňuje též ke studiu na německých univerzitách. Zkoušku je možno vykonat na Jazykové škole v Praze, která je k tomu zplnomocněna Goethe-Institutem.

Písemný projev - Kurz zaměřený na různé formy odborného písemného projevu (psaní dopisů, referátů, resumé, anotací aj.) a další aspekty písemného vyjadřování.

Odborná němčina - Kurz se zaměřením na odborné vyjadřování a vědní obory posluchačů, určený především pro doktorandy.

Konverzace - Kurz zaměřený na získání a zdokonalení jazykových znalostí a dovedností v obecné konverzaci.

Intenzívní kurz - Týdenní, tzv. předvýjezdový kurz pro pracovníky AV ČR, jimž byla schválena služební cesta do zahraničí. Kurz se bude konat v červnu 1994 a v únoru a červnu 1995

Francouzština

Odborný jazyk - Kurz se zaměřením na odborné vyjadřování a vědní obory posluchačů, určený především pro doktorandy.

Konverzace - Kurz zaměřený na získání a zdokonalení jazykových znalostí a dovedností v obecné konverzaci.

Intenzívní - Týdenní, tzv. předvýjezdový kurz konaný podle zájmu posluchačů.

Ostatní kurzy

Retorika - Přednášky a praktická cvičení věnovaná problematice ústního i písemného projevu v češtině. Kurz je určen pro Čechy.

Ruština - Kurzy odborného jazyka i konverzace dle zájmu.

Španělština - Kurzy odborného jazyka i konverzace dle zájmu.

Čeština pro cizince

a) Odborný jazyk pro zahraniční doktorandy. Kurz je zakončený

zkouškou z češtiny jakožto jednoho ze dvou volitelných jazyků v rámci doktorandského studia.

b) Kurz zaměřený na základní orientaci v českém jazykovém prostředí

Tato nabídka byla zaslána všem ústavům AV ČR. Bližší informace podá Katedra jazyků AV ČR, Národní 3, Praha 1, tel. 24240520 nebo 24240523.

Sdělení

Akademická rada Akademie věd České republiky vyhlašuje výběrové řízení na obsazení funkce ředitele Ústavu státu a práva.

Požadavky:

vysokoškolské vzdělání příslušného zaměření, významné výsledky vědecké práce, vědeckoorganizační zkušenosti, občanská a morální bezúhonnost.

Přihlášky se stručným životopisem, doklady o dosažené kvalifikaci, přehledem dosavadní praxe a seznamem publikací přijímá do 14 dnů od uveřejnění tohoto oznámení sekretariát ředitele Kanceláře Akademie věd České republiky, Národní tř. 3, 111 42 Praha 1, tel. 24 24 05 05, kde je též možno získat případné další informace.

Inventia

Od 18. ledna 1994, kdy byla podepsána smlouva o Sdružení mezi AV ČR a Inventia s r. o., jak bylo oznámeno v Bulletinu č. 3/94, mají pracoviště AV ČR možnost nabízet své vědecké výsledky ke komerčnímu využití prostřednictvím této společnosti.

Inventia s r. o. může obstarat pro pracoviště AV ČR:

- vyhledání nabyvatele licence na vědecké výsledky
- vyhledání partnera pro vědeckou spolupráci (cflený výzkum, výzkum na zakázku atd.)

- přípravu smluvních dokumentů a jednání o licenční smlouvě, smlouvě na postupení know-how, vědecké spolupráci, cfleného výzkumu, výzkumu na zakázku apod.

- pomoc pracovištěm AV ČR v právních a finančních otázkách před podpisem smlouvy a během její platnosti
- konzultace všech otázek týkajících se průmyslového vlastnictví a jeho transferu do vědecké a průmyslové sféry.

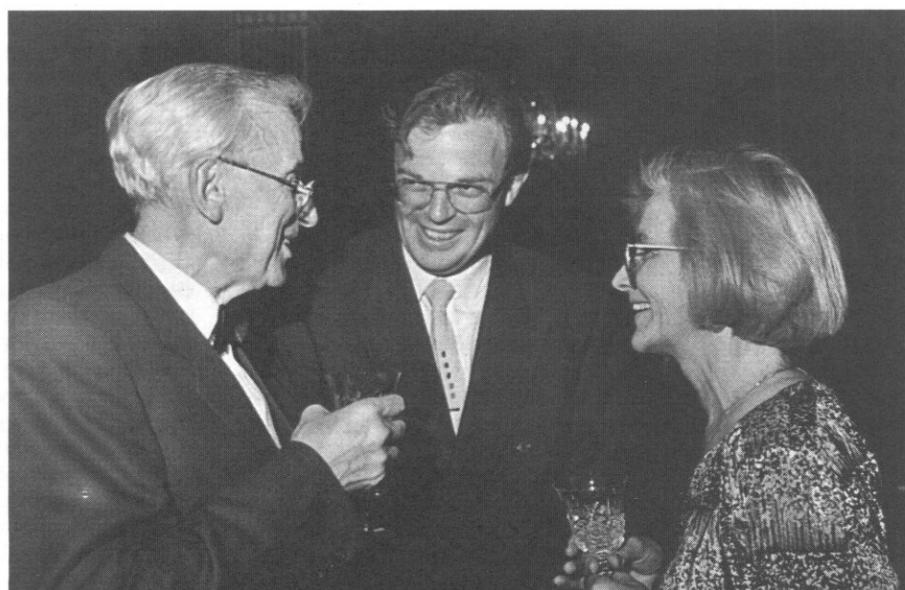
Rozsah služeb sjednává Inventia s r. o. s pracovištěm AV ČR mandátní smlouvou jednotlivě pro každý konkrétní případ.

Adresa: Inventia s r. o.

Politických vězňů 7

110 00 Praha 1

Kontaktní osoba: Ing. Jana Kühnlová, tel. (02) 26 95 52.

Symbolické předání knižního daru Spolkového ministerstva pro vzdělání a vědu v hodnotě 120 000 marek, určeného knihovnám AV ČR, se za účasti zástupců Spolkového ministerstva pro vzdělání a vědu, velvyslanectví Spolkové republiky Německa a obdarovaných knihoven uskutečnilo dne 11. května 1994 ve vile Lanna. Význam tohoto daru ocenil v krátkém projevu předseda AV ČR prof. Rudolf Zahradník. Na snímku W. Ermannsdörfer, kulturní ataše velvyslanectví SRN (uprostřed), předseda AV ČR prof. R. Zahradník (vlevo) a ředitelka knihovny AV ČR dr. I. Kadlecová při slavnostním předávání knižního daru ve vile Lanna

Foto J. Plechatý

Zprávy

Koncem dubna uspořádal **Tiskový odbor KAV** ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem v Českých Budějovicích a Fyzikálním ústavem AV ČR výjezdní tiskovou konferenci věnovanou planetkám, kometám a jejich objevitelům na observatoři na Kleti. V popředí zájmu byla sice zpěsná předpověď dopadu fragmentů komety P/Shoemaker-Levy 9 na planetu Jupiter, avšak neméně zaujaly informace o činnosti observatoře, která počtem 176 potvrzených objevených planetek zaujímá mezi obdobnými pracovišti ve světě sedmé místo. Mnohé z těchto planetek nesou jména našich předních vědců (Heyrovský, Wichterle, Bečvář). Dalších asi 1700 na Kleti nově pozorovaných planetek dostalo předběžné označení a budou dále sledovány. Na Kleti byly objeveny i tři nové komety. Za více než 25 let astronomických pozorování na Kleti bylo pořízeno přibližně 10 000 negativů. S ohledem na určité nebezpečí srážky takových malých kosmických těles se Zemí je budována celosvětová síť, která se zabývá inventarizací planetek přibližujících se Zemi. K významným článkům této sítě patří i observatoř na Kleti.

-jk-

Na tiskové konferenci vystoupili (zleva) RNDr. Jiří Grygar, CSc., z Fyzikálního ústavu AV ČR, prof. RNDr. Vladimír Vanýsek, DrSc., z Astronomického ústavu UK, Ing. Jana Tichá, ředitelka Hvězdárny a planetária v Č. Budějovicích a pracovníci observatoře na Kleti Miloš Tichý, Ing. Zdeňka Vávrová a Mgr. Zdeněk Moravec

Foto J. Plechatý

Za předsednictví paní Elisabeth Simonové z Německého knihovnického ústavu (DBI) se v budově KAV ČR uskutečnil 14. května 1994 mezinárodní seminář s názvem "Zentrale Dienstleistungen", uspořádany ve spolupráci Knihovny AV ČR a DBI. Seminář, kterého se vedle zástupců českých knihoven zúčastnili knihovníci z Anglie, Finska, Maďarska, Rakouska a SRN, se zabýval otázkami poskytování služeb čtenářům v období přechodu knihoven na automatizované systémy a rozšiřování elektronického publikování vědeckých prací. Úvodní slovo přednesl člen předsednictva Akademické rady AV ČR PhDr. Vilém Herold, CSc.

Konkurs

Ředitel Matematického ústavu AV ČR vypisuje konkurs na obsazení místa samostatného vědeckého pracovníka pro obor matematická logika se zaměřením na teorii složitostí. Požadavky: vědecká hodnost, vědecká práce na mezinárodní úrovni, jazykové znalosti. Přihlášky doplněné životopisem a seznamem publikací přijímá do tří týdnů po uveřejnění zprávy sekretariát ředitele MÚ AV ČR, Žitná 25, 115 7 Praha I.

Academia

Vyjde v červnu 94:

Dějiny Byzance - Bohumila Záštěrová a kolektiv autorů - 2. nezměněné vydání (Zasvěcený a poutavý výklad o postupné přeměně

východořímského impéria ve středověkou byzantskou říši, o vývoji její moci, vrcholící v 9. - 12. století, i o pozdějším úpadku, vyvolaném nejen náporem turecké expanze, ale i v důsledku křížákých výprav).

Jan Wierusz Kowalski - Encyklopédie papežství (Encyklopédie uvádí jmenovité nejen všechny papeže, od sv. Petra po Jana Pavla II., na pozadí dějinných událostí, jejichž podobu a průběh mnohdy výrazně utvářeli, ale zabývá se i vývojem encyklik a katolickým myšlením, které je součástí evropské duchovní a morální tradice).

F. A. Hayek - Cesta do otroctví - 2. nezměněné vydání - (Nejznámější a nejpraktičtější kniha A. F. Hayeka, nositele Nobelovy ceny za ekonomii, který je právem považován za jednoho z největších myslitelů našeho století).

Jiří Jonáš - Oslava ekonomie. Přednášky laureátů Nobelovy ceny za ekonomii. Předmluva V. Klaus - 2. vydání (První vyšlo pod názvem Nobelova cena za ekonomii. Unikátní kniha obsahuje projevy všech 32 laureátů Nobelovy ceny, které poskytují fundované pohledy do bouřlivého vývoje všech oblastí poválečné tržní ekonomiky - např. Friedman, von Hayek, Samuelson).

KALEIDOSKOP AB 94 ** KALEIDOSKOP AB 94

ICCSU (International Council of Scientific Unions) připravuje **Symposium o etice vědy** (23.- 24. září 94 v Londýně). Přihlášky se přijímají do **31.7.** Program na kontaktní adrese.

Nominace na vládní cenu **1995 Australia Prize** (austr. \$ 300 000) se přijímají do **31. července 1994**. Tématem ceny je **Dálkový průzkum** (Remote sensing), lze tedy nominovat kandidáty z oborů geologie, oceanologie, zobrazovací technika, výzkum moře (marine science), sledování stavu životního prostředí a management zdrojů a životního prostředí. Podmínky na kontaktní adrese.

Mezinárodní unie historie a filozofie vědy připravuje **10. mezinárodní kongres logiky, metodiky a filozofie vědy** (Florence 19.-25.8.1995). První cirkulář je na kontaktní adrese.

Nadace Hannse Martina Schleyera vypsala soutěž pro mladé vědce a novináře na téma **Kulturní dialog mezi Východem a Západem v Evropě**. Budou uděleny tři ceny po 10 000 DM. Podmínky na kontaktní adrese, termín pro zaslání soutěžních prací je **30.9.94**.

Katedra zemědělské ekonomiky na Wye College, University of London, Ashford (Kent) pořádá od června 1994 do března 1995 několikatýdenní kurzy pro zahraniční účastníky: **Advanced Information Management, Agricultural and Food Marketing** (včetně exportu), **Environmental Assessment and Management in Agricultural Development, Microcomputer Applications in Agricultural Development a Managing Rural Development**. Přihlášky na kontaktní adrese.

Pedagogická fakulta Rand Afrikaans University v Johannesburgu připravuje na 7.-10.9.94 mezinárodní konferenci **Total Quality Management in Changing Educational Societies**. Přihlášky se přijímají do 30. června (formulář na kontaktní adresu).

Seminář **Podpora přípravy společensky závažných rozhodnutí** pořádá 12.- 13.9.94 v Praze Občanská futurologická společnost, VŠE, Karlova univerzita a odbor informatiky Parlamentu. Přihlášky se přijímají do **10.6.**, formulář a program na kontaktní adresu.

Kancelář AV ČR dala přezkoumat **zvýšení nájemného v Domě hotelového bydlení v Praze 6** z 5 % na 23 % DPH. Ukázalo se, že Bytový podnik zvýšil v prosinci 1993 nájemné neoprávněně a AV bude tedy nadále platit pouze 5 % daň.

Univerzita v Damašku pořádá ve dnech 5.-11. listopadu 34. týden vědy. První cirkulář je na kontaktní adrese.

South African Directory of Human Sciences Research Institutions se stručným popisem zaměření jednotlivých ústavů je k nahlédnutí u Mgr. A. Magaly, Národní 3, Praha 1 (tel. 24220384 linka 287).

Není-li uvedeno jinak, je původní zdroj informace k nahlédnutí u paní A. Štysové, Kancelář AV ČR, Národní 3, Praha 1, telefon 24 22 03 84, linka 480.

Seznam publikací

o činnosti a zaměření zahraničních vědeckých institucí a vysokých škol, které jsou k nahlédnutí u referentů v sekretariátu Rady pro zahraniční styky

Austrálie

(Mgr. Andrzej Magala)

Australian Academy of Science,
Year Book 1993-1994

The Australian Academy of the Humanities,
Publications 1992

The Australian Academy of the Humanities Proceedings, 1990
European Voyaging Towards Australia, Canberra 1990

Belgie

(PhDr. Jitka Tesařová)

Národní nadace pro vědecký výzkum (Vlámské společenství)
ročenka, seznam vědeckých osobností, 1992

Belgická Královská akademie věd a umění pamětní kniha k 50.
výročí založení (1938-88)

Čína

(PhDr. Jitka Tesařová)

Čínská akademie věd

struktura a seznam ústavů, 1991

Čínská akademie společenských věd
informační brožura, 1988

Čínská nadace pro přírodní vědy v Pekingu, 1988
struktura a program činnosti, 1988

Finsko

(Mgr. Andrzej Magala)

Activities of the Academy of Finland

A Forward Look, The Academy of Finland,
informační brožura o struktuře a věd.projektech pro 1993-
1994

A Report for the International Evaluation,
Volume I & II., 1992

An Introduction to Higher Education in Finland

A Brief Guide for Foreign Students, Helsinki 1993

Finland and European Integration Research Programme 1991-
1995

Academy of Finland, 1993

Finnish Know-how at your Service

High Technology from Finland, 1989

Information Guide for International Applicants 1993-1994
Edition University of Tampere

International Programmes in Finnish Higher Education 1993-
1994

Information Guide for ISEP Applicants
University of Tampere, 1993

Research and Teaching in Computer Science, Computer Engineering
and Information System, Academy of Finland,
1990

Review 1990, Guidelines for Science and Technology Policy
Shaping the Future, The University of Tampere

Study in Finland, 1993

Survival Kit for International Students 1993-4 Tampere University
of Technology

Sustainable Development Research Programme 1991-1995,
Academy of Finland 1993

The Academy of Finland 1989

The Academy of Finland, An International Evaluation 1992

The Academy of Finland 1992, Annual Report

The Book in Finland 1488-1988, Helsinki 1988

The Librarians 1640-1976, Helsinki 1990

The Slavonic Library at Helsinki University Library

University of Tampere, Instruction, Academic Year 1993-1994

University of Tampere, Institute for Extension Studies

Who knows about what? Research and Researchers at the
University of Tampere, 1992

Why not Finland? International Programmes at the University
of Tampere, 1993

Francie

(PhDr. Jitka Tesařová)

Vysoká škola společenských věd (EHESS), seznam kateder a
vědeckých pracovišť, informace o výzkumu, 1992

Le courrier du CNRS, měsíčník, zprávy o činnosti CNRS,
novinky ze světa vědy

Recherche, zprávy o nejnovějších vědeckých objevech ve Francii
i ve světě

Science et vie, měsíčník, novinky ze světa francouzské vědy

Indie

(JUDr. Dan Dvořák)

Ročenka Indické akademie věd, 1994

Izrael

(JUDr. Dan Dvořák)

Weizmann Institute of Science - Annual Report 1990

Weizmann Institute of Science - Annual Report 1991

Weizmann Institute of Science - Current Research Projects
1990

Weizmann Institute of Science - A Selection of Research Achievements 1991

Itálie

(PhDr. Olga Kandertová)

Annuario della Accademia Nazionale dei Lincei, Roma 1993

Annuario 34, 1992-1993, attività 1987-1992, Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma, 1992

Japonsko

(JUDr. Dan Dvořák)

Japan Society for the Promotion of Science,
informační leták

Japan Society for the Promotion of Science,
informační brožura o zaměření instituce, 1993

Maďarsko

(Ing. Alena Solničková)

Maďarská akademie věd, informační brožura o MAV a jejích
pracovištích, 1987

Nizozemí

(JUDr. Dan Dvořák)

Ročenka Královské nizozemské akademie věd a umění, 1993,
(holandsky)

Polsko

(Mgr. Andrzej Magala)

Informator nauki Polskiej (Who is Who?), sv. I. a II., 1985
Polska Akademia nauk, informátor, Warszawa 1992 Polish
Academy of Sciences Directory, Warsaw 1993

(Pokračování)

Vydává:
Tiskové oddělení Kanceláře AV ČR
Národní 3, Praha 1
Odpovědný redaktor: Svetozár Pantůček
Redakce: Sylva Daněčková
tel.: 24 24 05 14
Sazba: Fortuna, sředisko fotosazby, Praha
Tisk: Academia Praha
Číslo vychází 26.5.1993